

Mapa njenog tela

Indija:
Polužena -
poluboginja

Mladi budisti na terasi hrama Dalaj Lama

Snežana Radojičić
instruktor joge

IV deo

Rišikeš nije mogao da mi priredi veličanstveniji ispraćaj. Tih, nečujan, nabijen smislom. Imala sam utisak da ispraća samo mene i bila zahvalna što nisam pristala na poziv prijateljice i napustila Rišikeš odmah po završetku festivala Kumb Mela. Poslednjeg dana festivala iz malog grada razlilo se pola miliona ljudi, koji su došli iz cele Indije da proslave jedan od najvećih religioznih praznika.

Još nije svanulo. U autobusu koji se ljuljao kao na nevidljivom povetarcu, meštani, nekoliko stranih turista i ja napuštamo „moj“ grad. Da li je Rišikeš postao i njihov grad, razmišljam, ili to ekskluzivno pravo pripada samo meni? Hm.

Kako god, skupljena sam na sedištu do prozora, okružena prtljagom mojih saputnika čiji broj uveliko premašuje broj sedišta, oštar vazduh koji dopire kroz pukotine autobusa preseca sladunjave ženske parfeme. „Mali egzodus“, pomišljam i smešim se. Autobus sasvim nalikuje onima koji se daju videti u postsocijalističkim filmovima. I dok se ljuljamo na slabo osvetljenoj cesti, moj pogled se kreće ka nebeskom svodu. U Indiji ne postoji nebo. Ili bar

nije najsrećnije izabran izraz koji bi trebalo da predstavi razbludne igre boja i oblika koji se rastapaju po nebesima. „To je svod“, presuđujem u korist tog mog unutrašnjeg glasa koji se buni protiv neupotrebljive konvencionalnosti jezika. U daljini nazirem Himalaje. Oni će me pratiti na daljem putu. I mesec koji bludi po neobičnim svodu mrke, tamnoplave i zagasitovise boje nastavlja sa mnom. „Verni saputniče, odaj mi tajnu, kuda me vodi ovaj put?“

Krenula sam u Daramsalu, sklonište prognanog Dalaj Lama i nekoliko hiljada Tibetanaca koji su se tu sklonili da bi od političkih i geostrateških pomeranja novog sveta sačuvali tradiciju, veru i kulturu svoga naroda. Daramsala se nalazi na 1457 m n.v. Uz vijugavi put koji preseca planinske masive i kanjon uzburkane reke, u koloni, jedan za drugim klize beli džipovi. Svima je krajnja odrednica hram Dalaj Lama. Iz Pakistana, Kine, Evrope... Kasnije sam čula da takvi moderni karavani imaju zajedničko ime „lamatražitelji“. Tokom tih 18 sati, koliko sam provela na putu, upoznala sam jednu

novu Indiju. Koliko lica ima Indija, pitam se.

Moj saputnik, Koreanac, kome je ovo drugo, kako kaže, pokloničko putovanje u podnožje Himalaja, daje svoju viziju Indije. Ona je, sriče on na lošem engleskom, polužena-poluboginja, zanosna, strastvena i nestvarna. Dopala mi se ta slika Indije. „Po kom njenom delu sada klizimo?“, upitala sam ga.

„Sever Indije je levo rame moje boginje“, odgovorio je. Pitanje ga nije iznenadilo. Shvatila sam, sa nekom nežnošću koja se budi u kontaktu sa ljudima koje srećemo na putu, a sigurni da nas život sa njima više neće spojiti, da je već razmišljao o tome. Naslonila sam glavu na sedište i krajičkom oka pratila liniju bora na njegovom licu: „Da li je njeno rame nago ili ne?“. Prasnuo je u smeh: „Indija se ne ogrće. Ona se daje“. Još jedno hm.

Preko radija čiji se zvuk gubi na svakoj krivini, dopire, rekla bih, neka informativna emisija. Pominje se Dalaj Lama. Jedan Evropljanin, Bečlija,

www.anaradoyoga.com

Mlinovi ispred hrama na kojima je ispisana mantra velikog saosećanja „On Mani Padmi Hum“

odličan poznavalac indijskog, preuzima ulogu vodiča. Na odličnom engleskom kaže da je emisija koju slušamo posvećena položaju tibetanske vlade u egzilu i odnosima sa Pekingom.

NEOBIČNA ZELENA

Stižemo u Daramsalu, grad uronjen u živopisno i moćno zelenilo, okružena planinama pod snegom. Karakteristično za ovaj grad su uske ulice, stešnjeni trgovi, kafei namenjeni turistima, mnoštvo ljudi na ulicama. Život se oseća na svakom koraku u svojoj punoći. Tibetanski i nepalski đaci idu u korak sa sveštenicima, a pretiču ih indijske žene u raskošnim nošnjama. Rikše sa turistima moraju da običu krave, nemarno polegale po putu.

Svuda unaokolo smeštene su radnje sa suvenirima, rukotvorinama, izrezbarenim molitvenim mlinovima, slikanom svilom, činijama za meditaciju. Čim iskoračite iz grada, vi ste u srcu netaknute prirode i potpunog mira. Ovde je Stvaralac prirodi podario neobičnu zelenu boju kakvu nigde nisam

videla. To je ona zelena koja miriše dubinom. Priroda je ovde zaista moćna.

Popločana staza spaja grad sa vodopadom, udaljenim od centra nekoliko kilometara. Uz ograđenu stazu do vodopada, koja izdaleka podseća na Kineski zid, nalaze se kafići, sasvim neobični za naše poimanje ugostiteljstva. Improvizovani nahe-reni kućerčići, ispred kojih se u brzicama reke hladi piće. Ponegde se služi i omlet a jede na džinovskom kamenju koje izranja iz reke. Na vrhu staze, u podnožju jednog od vrhova, sliva se vodopad. Na stenu kraj slapova - zaista neobičan prizor, pristigli putnici rade jogu. Odlučujem se za položaj drvo. Voda me prska po licu. Osećam kao da sam na vrhu sveta, što i nije daleko od istine, imajući u vidu nadmorsku visinu Himalaja.

Daramsala postoji i delom zbog toga da bi se u njoj i oko nje posetili budistički hramovi. Na to vas podsećaju raznobojne molitvene zastavice kao znak da se monasi u budističkim manastirima mole za sigurnost putnika. Mekleod Ganj, selo ti-

Yoga kraj vodopada u Daramsali

betanskih izbeglica, sedište je njihove vlade. Ta nasobina nalazi se na 2.000 m n.v. i nekada je bila namenjena komandnoj britanskoj vojsci. Ime je dobila po Davidu Mekleodu, zameniku guvernera Pendžaba. Sada, ona je grad Dalaj Lama poznat po najznačajnijem institutu za budizam, tibetansku kulturu i astrologiju, stecište spiritualista koji ovde dolaze sa naujudaljenijih tačaka sveta.

Na ulicama, ispred hramova i muzeja promiču budistički sveštenici u prepoznatljivoj crvenoj odori. Najupečatljivija je prepodnevna molitva budističkih redovnika a najposećeniji svakako hram Dalaj Lama. Mladi budisti u turskom sedu načičkani su na terasi hrama, vrlo raspoloženi da turistima izađu u susret, pokazuju odaje koje u sebi krije kuća naizgled skromne arhitekture. Unutar hrama sve sija od zlata i dragog kamenja.

Moja sledeća stanica je Sahaja Yoga centar. Odatle ću izneti znanje o meditaciji kakvo, uverena sam, ne može da ponudi nijedna studija ili priručnik. Tamo je meditacija način života. **Ona**

Mojsinjska Gora

Izložbom fotografija „Mojsinjska Sveta Gora - vrata Srbije“ čiji su autori **Dragan Bosnić** i **Rozana Sazdić**, novinari iz Beograda i **Dragan Čapkunović** iz Stalaća, osnivač Umetničkog Sabora „Pod krilima Arhangela“, predstavljena je u Turističkoj organizaciji Srbije Mojsinjska gora - manje poznata planina u opštini Čičevac, u trouglu između Južne, Zapadne i Velike Morave. Zbog velikog broja crkava i manastira iz srednjeg veka nazivaju je Malom srpskom Svetom Gorom. Pored Beograda, izložba će biti postavljena u Kruševcu i Ribarskoj Banji.

